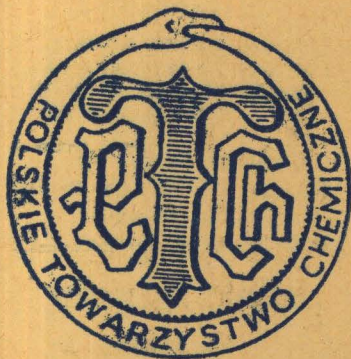

WIADOMOŚCI *chemiczne*

1979

(XXXIII)

PAŹDZIERNIK

10

(388)

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Redaktor Naczelny
BOGUSŁAW BOBRANŃSKI

Sekretarz Redakcji
STEFAN BROŚ

Komitet Redakcyjny

JAN BIERNAT (Redaktor tematyki nieorganicznej), BOGDAN BURCZYK, TADEUSZ JAKÓBIEC, LEONARD KUCZYŃSKI (Redaktor tematyki organicznej), KAZIMIERZ ŁUKASZEWICZ, WŁADYSŁAW MARKOCKI, PRZEMYSŁAW MASTALERZ, WANDA MEJBAUM-KATZENELLENBOGEN (Redaktor tematyki biochemicznej), ADAM NAWOJSKI (Redaktor kroniki), KRZYSZTOF PIGOŃ, LIDIA PRAJER-JANCZEWSKA, ZDZISŁAW RUZIEWICZ, ZOFIA SKROWACZEWSKA, LUCJAN SOBECZYK (Redaktor tematyki fizykochemicznej), ZOFIA TALIK, JANUSZ TERPIŁOWSKI, STANISŁAW WAJDA, JÓZEF WRZYSZCZ

Rada Redakcyjna

Przewodniczący
TADEUSZ URBANŃSKI

Zastępca Przewodniczącego
HENRYK BUCHOWSKI

Członkowie

WŁODZIMIERZ BOBROWNICKI, IRENA CHMIELEWSKA, JERZY CHODKOWSKI, JERZY HABER, WIKTOR KEMULA, WŁODZIMIERZ KOŁOŚ, MARIAN KRYSZEWSKI, JAN MICHAŁSKI, JERZY SCHROEDER, BOHDAN STALIŃSKI, JAN ŚWIDERSKI, BOGUSŁAWA JEŻOWSKA-TRZEBIATOWSKA

Adres Redakcji
Tamka 1 — Tel. 44-33-70
50-137 Wrocław

Konto bankowe PKO Wrocław IV O/M nr 93549-12843-132

TREŚĆ ZESZYTU

L. H. Sternbach — Historia benzodiazepin	641
J. Neczaj-Hruzewicz i J. Szczypa — Olejowa aglomeracja sferyczna — mechanizm procesu i jego zastosowanie	659
J. Łukaszewicz — Automatyczne aparatury do badania adsorpcji w układzie gaz — ciało stałe	669

Aktualności chemiczne:

Prosta przemiana olefin w nitroolefiny 693; Cyklobutadien nie jest kwadratem 693; O numerze 1, vol. 156, Journal of Organometallic Chemistry 694; Redukcja czwartorzędowej soli pirydyniowej 694; Kryptatowe ligandy 695

Kronika Polskiego Towarzystwa Chemicznego	696
Wiadomości IUPAC	703
Wydawnictwa naukowe	703
Kalendarz zjazdów i konferencji naukowych w roku 1980	705
Komunikat	707

wie prac fizycznych. Takie zrozumienie zjawisk prowadzi do nowych obserwacji i to rozpoczyna budowanie nowego zwoju spirali. Zdaniem referenta, obecnie chemia znajduje się przed nowym etapem obserwacji, który rozpocznie trzeci zwoj spirali stopniowo zbliżającej się do rzeczywistości.

W ostatnich trzech referatach poruszono problemy związane z popularyzacją historii chemii. Mgr M. Puchnarewicz, kierownik Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. Freta 16, przedstawił stan zbiorów muzealnych chemicznych w Polsce. Referent stwierdził, że w chwili obecnej nie ma właściwie w Polsce Centralnego Muzeum Chemii. Zbiory naczyń chemicznych spotkać można w muzeach poświęconych farmacji (Kraków, Jędrzejów), w zbiorach Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także w muzeach specjalistycznych. Jest natomiast rzeczą godną ubolewania, że w różnych uczelniach i instytutach przyrządy cenne z punktu widzenia historii chemii, a nie nadające się już do badań naukowych czy też celów dydaktycznych, są niszczone i łamane, gdy spisywane są z inwentarza, a nie są zachowywane jako zabytki muzealne.

Doc. dr R. Mierzecki oraz mgr J. Stobiński przedstawili problemy związane z nauczaniem historii chemii na wydziałach chemii szkół wyższych i średnich w Polsce. Wykład historii chemii prowadzony jest jedynie na Wydziale Chemii Uniwersytetu Warszawskiego na ostatnim roku studiów na prawach wykładu monograficznego. Ujęcie wykładu jest tematyczne, natomiast dane biograficzne mają charakter uzupełniający. Wykład ten jest zalecony do wysłuchania wszystkim studentom kierunku nauczycielskiego. Referent postulował, by tego rodzaju wykłady były prowadzone na wszystkich wydziałach chemicznych uczelni polskich. Przed realizacją postulatów konieczne jest wydanie drukiem odpowiednich materiałów dla wykładowców i studentów. Istniejące obecnie przepisy wydawnicze stanowią jednak istotną przeszkodę w realizacji tych postulatów. W szkole średniej informacje z historii chemii oraz życiorysy badaczy są elementem ożywiającym suchy wykład chemii i wzbudzają zainteresowanie uczniów. Mają one też walor wychowawczy. Niestety nauczyciele nie są na ogół przygotowani do tego rodzaju uzupełnień programu, a pracownicy Ministerstwa Oświaty i Wychowania wykazują zupełny brak zrozumienia dla roli historii nauki.

W dyskusji uczestnicy poparli postulaty wysunięte w ostatnich trzech referatach. Podkreślano możliwość współpracy między Zakładami Dydaktyki Chemii a prowadzącymi zajęcia z historii chemii w prowadzeniu seminariów i prac magisterskich. Stwierdzono, że byłoby wskazane, by wykładowcy poszczególnych dyscyplin w trakcie wykładu podkreślali osiągnięcia badaczy polskich na przestrzeni dziejów podając przy tym krótkie ich biografie. Podkreślono, że chociaż w Polsce jedynie nieliczne jednostki zawodowo zajmują się historią chemii, a dla innych badaczy jest to tylko uboczne zainteresowanie, celowe jest znalezienie form organizacyjnych, w ramach których można by koordynować wysiłki polskich historyków chemii.

W zakończeniu zwrócono uwagę, że referaty wygłoszone na Sympozjum przedstawiały nowe materiały dotyczące historii chemii w Polsce; przypominały postaci dawniej działających historyków chemii, a niektóre z nich ujmowały zagadnienia w sposób syntetyczny. I Ogólnopolskie Sympozjum Chemii było więc przeglądem obecnego stanu badań nad tą dyscypliną w Polsce i jak stwierdzono celowe będzie w przyszłości zorganizowanie następnego tego rodzaju Sympozjum⁽¹⁾.

Roman Mierzecki

Nomenklatura związków organicznych

Część H: Związki o modyfikowanym składzie izotopowym*

(Wydanie pierwsze)

Komisja Nomenklaturowa Polskiego Towarzystwa Chemicznego, na podstawie reguł proponowanych przez Komisję Nomenklaturową Chemii Organicznej IUPAC, opracowała — dostosowaną do języka polskiego — nomenklaturę związków o modyfi-

(1) Por. omówienie tego Sympozjum p. S. Zameckiego, który ukaże się w jednym z najbliższych numerów miesięcznika „Człowiek i Światopogląd”.

* Tekst części H został obecnie opublikowany w: *Pure and Appl. Chem.*, 1979, **51**, 353-380.

kowanym składzie izotopowym i zaleciła ją do użytku polskich chemików. Tekst opracowano na podstawie dokumentu IUPAC: Information Bulletin, Appendices on Provisional Nomenclature, Symbols, Terminology, and Conventions — Number 62, wydany w 1977 r. przez Gotswold Press Ltd., Oxford UK. Podajemy pełny tekst zaleceń.

Spis treści

- Reguła H-1. Symbole, definicje, wzory
- H-1.11. Symbole nuklidów
 - H-1.12. Symbole atomowe
 - H-1.2. Definicje i wzory modyfikacji izotopowych różnego typu
 - H-1.21. Związki o niemodyfikowanym składzie izotopowym
 - H-1.22. Związki o modyfikowanym składzie izotopowym
 - H-1.23. Związki podstawione izotopowo
 - H-1.24. Związki znaczone izotopowo
 - H-1.25. Związki znaczone specyficznie
 - H-1.26. Związki znaczone selektywnie (mieszanina o nie znanym składzie)
 - H-1.27. Związki znaczone selektywnie (mieszanina o znanym składzie)
 - H-1.28. Związki znaczone nieselektywnie
 - H-1.29. Związki z niedoborem izotopowym
- Reguła H-2. Nazwy związków modyfikowanych izotopowo
- H-2.1. Związki podstawione izotopowo
 - H-2.2. Związki znaczone specyficznie
 - H-2.3. Związki znaczone selektywnie
 - H-2.4. Związki znaczone nieselektywnie
 - H-2.5. Związki z niedoborem izotopowym
 - H-2.6. Znakowanie zupełne i równomierne
 - H-2.7. Wyjątkowe zmiany w nazwach niektórych związków niesymetrycznie modyfikowanych izotopowo
 - H-2.8. Kolejność symboli nuklidów
 - H-2.9. Stereocizomery związków modyfikowanych izotopowo
- Reguła H-3. Numeracja atomów w związkach modyfikowanych izotopowo
- H-3.1. Porównanie numeracji atomów w związkach modyfikowanych i niemodyfikowanych izotopowo
 - H-3.2. Reguły pierwszeństwa pomiędzy modyfikowanymi i niemodyfikowanymi izotopowo atomami i grupami
- Reguła H-4. Lokanty nuklidów w związkach modyfikowanych izotopowo
- H-4.1. Opuszczanie lub wprowadzanie lokantów
 - H-4.2. Określanie pozycji nuklidów w położeniach, dla których normalnie nie podaje się lokantów

TABELA — PRZYKŁADY WZORÓW I NAZW ZWIĄZKÓW O RÓŻNYM TYPIE MODYFIKACJI IZOTOPOWEJ

Wstęp

Niniejsze reguły wprowadzają ogólny system nomenklatury związków organicznych, których skład izotopowy [1] odbiega od występującego w przyrodzie*. Przykłady zastosowań reguł podano w końcowej tabeli. Dość powszechnie, np. w indeksach Chemical Abstract, stosowany jest także inny system nomenklatury oparty na propozycji Boughtona [3]. Jego opis i zasady stosowania można znaleźć w literaturze [4].

Jednakże system zawarty w przedstawionych tutaj regułach umożliwia rozróżnienie modyfikacji izotopowych różnych typów i dlatego został uznany za lepszy.

* Dyskusja znaczenia terminu skład naturalny, patrz [2].

H-1. Symbole, Definicje, Wzory

Reguła H-1.1. Symbole

1.11. Symbole nuklidów. Symbol nuklidu we wzorze lub w nazwie związku modyfikowanego izotopowo składa się z symbolu atomowego pierwiastka i cyfr arabskich pisanych z lewej strony symbolu, u góry, wskazującego liczbę masową nuklidu [5].

1.12. Symbole atomowe. Do zapisu symboli nuklidów stosuje się symbole atomowe według Reguł Nomenklatury Związków Nieorganicznych IUPAC [5b]. Symbole te pisze się czcionką łacińską, rezerwując kursywę dla lokantów literowych, zgodnie z regułami nomenklatury związków organicznych [6a].

Uwaga: dla izotopów wodoru: protu, deuteru i trytu używa się odpowiednio symboli ^1H , ^2H i ^3H . Symbole D i T zamiast ^2H i ^3H można stosować tylko wówczas, gdy nie występują inne modyfikowane nuklidy, ponieważ w takich przypadkach mogą wystąpić trudności w alfabetycznym porządkowaniu symboli nuklidów w nazwie.

Jakkolwiek symbole d i t są i będą jeszcze stosowane zamiast ^2H i ^3H w nazwach tworzonych według systemu Boughtona (patrz wstęp), w żadnym innym przypadku nie należy w nomenklaturze chemicznej stosować małych liter jako symboli atomów.

Reguła H-1.2. Definicje i wzory modyfikacji izotopowych różnego typu

1.21. Związek o niemodyfikowanym składzie izotopowym jest makroskopową mieszaniną, w której składowe nuklidy występują w takich proporcjach jak w naturze. Jego wzór i nazwę pisze się w zwykły sposób.

PRZYKŁADY:

1. CH_4	metan
2. $\text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{OH}$	etanol

1.22. Związek o modyfikowanym składzie izotopowym jest makroskopową mieszaniną, w której stosunek nuklidów przynajmniej jednego pierwiastka odbiega (mierzalnie) od występującego w naturze.

Związek może być izotopowo podstawiony lubznaczony.

1.23. Związek podstawiony izotopowo jest mieszaniną, w której wszystkie praktycznie cząsteczki mają w oznaczonych pozycjach jedynie wskazany nuklid(-dy), a w innych pozycjach skład izotopowy jest taki jak w naturze.

Wzory związków podstawionych izotopowo pisze się w zwykły sposób dodając odpowiedni symbol nuklidu. Gdy w tej samej pozycji występują różne izotopy tego samego pierwiastka, symbole ich należy wpisać w kolejności wzrastających liczb masowych.

PRZYKŁADY: (dla nazw patrz reguła H-2.11)

1. $^{14}\text{CH}_4$	(^{14}C)metan
2. $^{12}\text{CHCl}_3$	(^{12}C)chloroform
3. $\text{CH}_3-\text{CH}^3\text{H}-\text{OH}$	($1\text{-}^3\text{H}_1$) etanol
nie	
$\text{CH}_3-\text{C}^2\text{HH}-\text{OH}$	

1.24. Związekznaczony izotopowo jest mieszaniną związku o naturalnym składzie izotopowym z jednym lub kilkoma analogicznymi związkami podstawionymi izotopowo.

Uwaga: chociaż związekznaczony izotopowo jest w rzeczywistości mieszaniną (podobnie jak związek niemodyfikowany), to dla celów nomenklaturowych mieszaninę taką nazywa się związkiemznaczonym izotopowo.

1.25. Związekznaczony izotopowo określa się jakoznaczony specyficznie, gdy jeden i tylko jeden związek podstawiony izotopowo zostaje formalnie dodany do analogicznego związku niemodyfikowanego izotopowo. W takim przypadku zdefiniowana jest zarówno pozycja, jak i ilościowa zawartość każdego znakującego nuklidu.

Wzór strukturalny związku specyficznego znaczonego pisze się w zwykły sposób dodając, w kwadratowym nawiasie, odpowiedni symbol(-le) nuklidu z indeksem wielokrotności (gdy jest on potrzebny).

Dalsze zasady pisania wzorów podane są w regule H-1.23.

PRZYKŁADY:

Związek podstawiony izotopowo	dodany do	Związku niemodyfikowanego izotopowo	daje	Związekznaczony specyficznie
1. $^{14}\text{CH}_4$		CH_4		$[\text{C}^{14}]\text{H}_4$
2. $\text{CH}_3\text{C}^2\text{H}_5$		$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$		$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{C}^2\text{H}_3$
3. $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—}^{18}\text{OH}$		$\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH}$		$\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—O}^{18}\text{H}$
4. $\text{CH}^2\text{H}_2\text{—CH}_2\text{—O}^2\text{H}$		$\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH}$		$\text{CH}^2\text{H}_2\text{—CH}_2\text{—O}^2\text{H}$
5.				
$\begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ \text{H}^2\text{C} \text{---} \text{C}^2\text{H} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$		$\begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ \text{H} \text{---} \text{C} \text{---} \text{H} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$		$\begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ [\text{H}^2] \text{C} \text{---} \text{C}^2\text{H} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$

Uwaga: Chociaż wzór związku znaczonego specyficznie nie reprezentuje głównego składnika substancji, którym na ogół i to w przeważającej ilości jest związek niemodyfikowany izotopowo, to wzór ten wskazuje na obecność związku podstawionego izotopowo jako najbardziej interesującego składnika.

Związek znaczonego specyficznie jest (a) znaczonego pojedynczo, gdy zmodyfikowany izotopowo jest tylko jeden rodzaj atomów w określonym miejscu cząsteczki, np. $\text{CH}_3\text{—CH}^2\text{H—OH}$; (b) znaczonego wielokrotnie, gdy ma więcej modyfikowanych atomów tego samego pierwiastka w tej samej lub w różnych pozycjach, np. $\text{CH}_3\text{—C}^2\text{H}_2\text{—OH}$ i $\text{CH}_3\text{C}^2\text{H}_2\text{—CH}^2\text{H—OH}$; (c) znaczonego w sposób mieszany, gdy ma więcej niż jeden rodzaj modyfikowanych atomów, np. $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—}^{18}\text{O}^{18}\text{H}$.

1.26. Związek znaczonego izotopowo określa się jako znaczonego selektywnie, gdy mieszanina związków podstawionych izotopowo jest formalnie dodana do analogicznego związku niemodyfikowanego izotopowo. W takim przypadku zdefiniowana jest pozycja, ale niekoniecznie ilość każdego znakującego nuklidu. Związek selektywnie znaczonego można traktować jako mieszaninę związków znaczonych specyficznie.

Związki znaczonego selektywnie mogą być (a) wielokrotnie znaczone, gdy w związku niemodyfikowanym znajduje się więcej niż jeden atom tego samego pierwiastka w pozycji, gdzie występuje modyfikacja izotopowa, np. H w CH_4 , lub jest kilka atomów tego samego pierwiastka w różnych pozycjach, w których występują modyfikacje izotopowe, np. C w $\text{C}_4\text{H}_8\text{O}$, (b) znaczonego w sposób mieszany, gdy w związku jest więcej niż jeden znakujący nuklid, np. C i O w $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH}$.

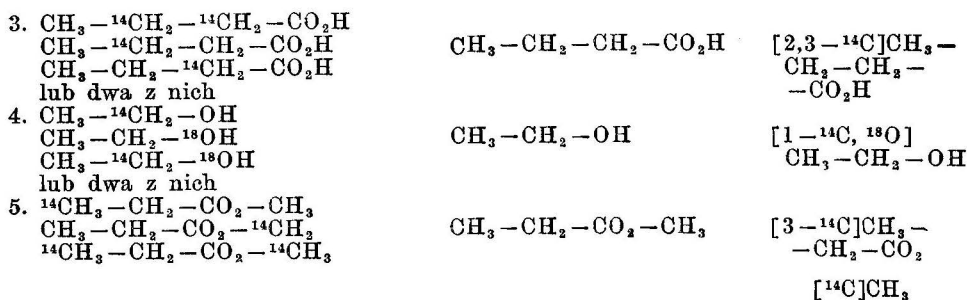
Uwaga: Gdy w związku występuje tylko jeden atom pierwiastka, który może być modyfikowany, uzyskać można jedynie znakowanie specyficzne (patrz reguła H-1.25).

Związek znaczonego selektywnie nie może być zapisany określonym wzorem strukturalnym; zapisuje się go umieszczając symbole nuklidów poprzedzone niezbędnym lokantem(-ami) (literami i/lub cyframi) bez indeksów wielokrotności, w nawiasie kwadratowym, bezpośrednio przed zwykłym wzorem, a jeśli zachodzi konieczność to przed częściami wzoru, które mają niezależną numerację. Identyfikacyjnych lokantów nie powtarza się.

Gdy występują różne nuklidy, ich symbole zapisuje się w porządku alfabetycznym, a gdy symbole atomowe są identyczne, w porządku wzrastających liczb masowych (patrz reguły H-2.81 i H-2.82).

PRZYKŁADY:

Mieszanina związków podstawionych izotopowo	dodana do	Związku niemodyfikowanego izotopowo	daje	Związek znaczonego selektywnie
1. $\text{CH}_3\text{C}^2\text{H}_5$, $\text{CH}_3\text{C}^3\text{H}_5$ CH^2H_3 , C^2H_4		CH_4		$[\text{H}^2]\text{CH}_4$
2. $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}^2\text{H—CO}_2\text{H}$ $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—C}^3\text{H}_2\text{—CO}_2\text{H}$		$\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CO}_2\text{H}$		$[2\text{—}^2\text{H}]\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CO}_2\text{H}$

Uwaga: Analogiczna metoda zapisu może być stosowana również wówczas, gdy posługujemy się wzorem sumarycznym, np $[{}^3\text{H}] \text{C}_2\text{H}_5\text{O}$.

1.27. W związku znaczonej selektywnie, który formalnie powstaje przez zmieszanie kilku związków o znanym podstawieniu izotopowym, z analogicznym związkiem niemodyfikowanym, można określić dla każdej pozycji zawartość lub możliwą zawartość znakującego nuklidu(-ów) za pomocą indeksu przy symbolu(-ach) atomowym. Dwa indeksy (lub więcej) odnoszące się do tego samego symbolu nuklidu rozdziela się średnikami.

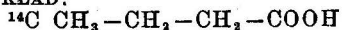
W przypadku związku wielokrotnie znaczonego lub znaczonego w sposób mieszany (patrz reguła H-1.26) indeksy pisze się kolejno w tym samym porządku, w jakim brane są pod uwagę różne izotopowo podstawione związki. Indeks zero stosuje się do oznaczenia, że jeden z podstawionych izotopowo związków nie jest modyfikowany we wskazanej pozycji.

PRZYKŁADY:

Mieszanina związków podstawionych izotopowo	dodana do	Związku niemodyfikowanego izotopowo	daje	Związek znaczonej selektywnie
1. $\text{CH}_3^*\text{H} - \text{CH}_2 - \text{CO}$ $\text{CH}^*\text{H}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$[2 - {}^3\text{H}_{1;2}] \text{CH}_3 -$ $-\text{CH}_2 - \text{OH}$
2. $\text{CH}^*\text{H}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$ $\text{CH}^*\text{H}_2 - \text{CH}_2 - {}^{18}\text{CH}$		$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$[2,2 - {}^3\text{H}_2, {}^{18}\text{O}_{0;1}]$ $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$
3. $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - {}^{18}\text{OH}$ $\text{CH}^*\text{H}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$[2 - {}^3\text{H}_{0;2} \ 2 \ {}^{18}\text{O}_{1;0}]$ $\text{CH}_3 - \text{CH}_2\text{OH}$
4. $\text{CH}_3 - \text{CH}^*\text{H} - \text{OH}$ $\text{CH}^*\text{H}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$		$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$		$[1 - {}^3\text{H}_{1;0}, 2 - {}^3\text{H}_{0;2}]$ $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$

1.28. Związkiem nieselektywnie znaczonej nazywa się związek znaczonej izotopowo, w którym zarówno pozycja(-je), jak zawartość znakującego nuklidu(-ów) są nie zdefiniowane. W tych przypadkach znakowanie zaznacza się przez wstawienie symbolu nuklidu w kwadratowych nawiasach, bezpośrednio przed wzorem napisanym w jednej linii, bez lokantów i indeksów.

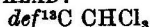
PRZYKŁAD:

1.29. Związkiem z niedoborem izotopowym nazywa się związek modyfikowany izotopowo, w którym zawartość jednego lub kilku nuklidów jest obniżona w stosunku do naturalnego składu izotopowego.

Związki z niedoborem izotopowym zapisuje się wzorem z dodatkiem pisanej kursywą sylaby def, bezpośrednio poprzedzającej, bez łącznika, odpowiedni symbol nuklidu.

PRZYKŁAD:

Uwaga: Związek ten można też zapisać

(Ciąg dalszy w następnym zeszycie.)

REGULAMIN DLA AUTORÓW

„Wiadomości Chemiczne” publikują artykuły referatowe dotyczące wszystkich dziedzin chemii i nie drukowane przedtem w innych czasopismach. Artykuły wydrukowane w „Wiadomościach Chemicznych” nie mogą być bez zgody redakcji drukowane w innych czasopismach. Treść artykułów powinna odpowiadać stanowi wiedzy w chwili pisania artykułu. Piśmiennictwo cytowane powinno uwzględniać najnowsze prace krajowe i zagraniczne z dziedziny, której dotyczy artykuł.

Maszynopisy należy nadsyłać do redakcji w trzech egzemplarzach. Muszą one być pisane jednostronnie, z zachowaniem podwójnej interlinii i marginesu szerokości 5 cm z lewej strony; pierwszy wiersz akapitu należy zaznaczyć wcięciem na 5 uderzeń w klawisz. Maszynopisy nie odpowiadające tym warunkom lub nadesłane w mniejszej liczbie egzemplarzy będą przepisywane na koszt autorów.

Do maszynopisu należy dołączyć na osobnej kartce tłumaczenie tytułu artykułu na język angielski oraz krótkie streszczenie (do 5 wierszy) w języku polskim i angielskim.

Objętość artykułu nie może przekraczać 40 stron maszynopisu. W związku z tym artykuły należy opracowywać zwięźle i nie zamieszczać szczegółów, odsyłając czytelnika do piśmiennictwa oryginalnego. Artykułów dwuczęściowych redakcja nie przyjmuje.

Rysunki należy nadsyłać w trzech egzemplarzach. Mogą one być wykonane ołówkiem na zwykłym papierze, lecz muszą być wyraźne. Na odwrotnej stronie należy podać numer rysunku i ten sam numer zaznaczyć w odpowiednim miejscu maszynopisu. Na osobnym arkuszu należy dołączyć podpisy pod rysunki. Uwagi te nie dotyczą nieskomplikowanych, dających się składać, wzorów chemicznych. Tabele należy ponumerować cyframi arabskimi oraz podać ich tytuły.

Piśmiennictwo zestawia się w kolejności cytowania w tekście; powinno ono zawierać kolejno inicjały imion i nazwisko, skrót tytułu czasopisma według przyjętych norm, rok wydania, tom (podkreślony) i numer pierwszej strony pracy. Wykaz skrótów ważniejszych czasopism chemicznych podany jest w „Rocznikach Chemicznych” 1952, 26, 497. Jeśli część piśmiennictwa zebrana jest w monografiach lub innych wydawnictwach, nie należy podawać szczegółowo wykazu tego piśmiennictwa, lecz cytować odnośnie wydawnictwo.

O przyjęciu pracy do druku decyduje Komitet Redakcyjny. Artykuły nie zakwalifikowane do druku redakcja zwraca, zachowując jedną kopię maszynopisu. Autorzy są zobowiązani zwrócić korektę do redakcji w ciągu 48 godzin od daty jej otrzymania. W razie nienadejścia korekty w terminie, artykuł będzie drukowany bez korekty autorskiej.

Korektę notatek, sprawozdań i komunikatów prowadzi redakcja.

Autorzy wydrukowanych artykułów i notatek otrzymują honorarium w wysokości ustalonej zarządzeniami zawartymi w Mon. Pol. nr 127 poz. 1638 (1955); nr 19 poz. 121 (1968); nr 49 poz. 272 (1973); nr 28 poz. 176 (1973). Autorzy artykułów otrzymują ponadto 25 bezpłatnych odbitek. Większa liczba odbitek może być dostarczona za zwrotem kosztów druku i oprawy. Zamówienia na dodatkowe odbitki należy przysyłać do redakcji po otrzymaniu zawiadomienia o zatwierdzeniu pracy do druku.

W NASTĘPNYCH ZESZYTACH POJAWIĄ SIĘ ARTYKUŁY:

- M. Sitarski — Dynamika aerozoli zanieczyszczonej atmosfery
- S. Białłozór — Elektrolityczne otrzymywanie metali z rozpuszczalników organicznych
- E. Soczewiński, E. Zminkowska-Halliop i J. Matysik — Detektory elektrochemiczne w wysokosprawnej chromatografii cieczowej
- E. Kita — Kompleksy metali z zasadami Schiffa — centralnym ogniwem w nieenzymatycznych reakcjach aminokwasów z udziałem witamin grupy B.
- H. Szumiło i T. Szumiło — Zastosowanie żywicy do izolacji i rozdzielu związków organicznych
- B. Baranowski — 60 lat Polskiego Towarzystwa Chemicznego
- M. Rafalska i G. Wenska — Reakcje fotochemiczne puryn i ich pochodnych
- P. Szewczyk — Przegląd metod interpretowania wyników w chromatografii sitowej
- A. Fabrycy i J. Soroka — Fotochromowe kompleksy metali ciężkich z pochodnymi dwufenyloetiokarbazonu

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty krajowej: kwartalnie — 30, półrocznie — 60, rocznie 120 zł.

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

— do dnia 25 listopada na I kwartał i I półrocze roku następnego i na cały rok następny,

— do 10 marca na II kwartał roku bieżącego,

— do 10 czerwca na III kwartał i II półrocze roku bieżącego,

— do 10 września na IV kwartał roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa; konto NBP XV, Oddział w Warszawie, Nr 1153-201045-139-11, w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter), 00-901 Warszawa, oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona-Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Payments are to be sent to the account of Ars Polona-Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.